



Nógv børn fáa ikki eitt nóg gott tilboð

Landsstýriskvinna í mentamálum ásannar, at núverandi skipan ikki er nóg góð, men vísir á, at broytingar verða í lýtuni gjørdar, ið hava til endamáls at veita betri hjálp til næmingar við serligum tørvi.

HALLUR AV RANA

HALLUR@SOSIALURIN.FO

Í spurnarumfari, ið Vikuskiftis-Sosialurin gjørdi í síðstu millum fýroyskar skúlastjórar svaraðu 17 av 27 skúlastjórum, at teir ikki fingiú játtað teir tímar, ið teir mettu vera neyðugar til sernámsfrøðiliga undirvísing.

Tað er Sernám, ið avgerð, í samráð við skúlastjórar, hvussu nógv tímar hvør einstaki skúli fær til sernámsfrøðiliga undirvísing. Tað er Rigmor Dam, landsstýriskvinna í mentamálum, ið varðar av stovninum, og tá hon verður spurd um núverandi støðu og manglandi tímar til sernámsfrøðiliga undirvísing, ásannar hon at viðurskiftini ikki eru nóg góð, men at sum nú er, so verður nógvur peningur játtaður til økið.

- Vit brúka í lýtuni umleið ein fjórðing av játtanini til skúlaverkið til serligan tørvi, ella áleið 100 milliónir krónur árliga. So sera nógvur peningurin er longu í systeminum, tá ið hugsað verður um, at talan er um í mesta lagi 10 prosent av samlaða barnatalinum. Nógv bendir sostatt á, at vit ikki hava

dugað at skipað og gagnnýtt játanina sum er raðfest ella tillutað sernámsfrøðiliga økinum, sigur Rigmor Dam, og leggur afturat, at hon er væl greið yvir, at dagsins støða ikki er nøktandi.

- Vit vita, og næmingar, foreldur og lærarar vita, at nógv børn fáa ikki eitt nóg gott tilboð. Og tað eiga vit ikki at góðtaka.

Broyta skipanina

Eins og Sernám vísti á í blaðnum í síðstu viku, vísir landsstýriskvinna á, at tað er neyðugt at gera broytingar í hvussu man hjálpir børnum við serligum tørvi, tí gamla skipanin, har børn hava fingið egnar stuðulstímar, ikki er í samsvar við faklig tilmæling.

- Vit hava gjøgnum nógv ár vant okkum við, at stuðulstímar verða tillutaðir einstaka barninum, sum so í nógvum førum verður "mansupplekkað" í flokkinum - ofta við skiftandi stuðlum. Spurningurin er um hetta gevur so góða menning, og um so er fyri hvønn, spyr landsstýriskvinna, og leggur afturat.

- Fakliga tilmælið er, at vit eiga heldur at seta stuðlar inn í umhvørvið, har barnið skal in-

kluderast í, til dømis í flokkin, og at stuðulin skal vera skikkaður ella útbúgvinn at átaka sær uppgávuna.

Serflokkar

Rigmor Dam vísir eisini á, at man síðstu árin er farin undir at skipa fleiri serflokkar kring landið.

- Harumframt eru nøkur børn, sum hava tørv á einum serligum skúlatilboði, tó at tey framvegis kunnu vera knýtt at sínum egna flokki, tá ið tað ber til. Tí hava vit síðstu árin stovnað serflokkar úti í stóru fólkskúlum kring landið. Har er siktið, at øll børn eiga rætt til eitt fakliga væl skikkað tilboð í nærumhvørvinum. Onkur hevur nevnt tað lokala sentralisering, tí tá sleppa børnin undan at noyðast til Havnar í sertilboð, sigur Rigmor Dam og heldur fram.

- Í lýtuni hava vit serstovur í Klaksvík, Runavík, Sundalagnum, Vágum, Havn og á Tvøroyri, og hesar rigga sera væl, hóast tað sjálvandi altíð eru ávísar avbjóðingar í byrjanini. Tá kunnu vit bjóða børnunum eitt veruligt menningartilboð á teirra støði, har ein ætlan verður lögð fyri einstaka barnið.

Við nýggja tilboðnum metir landsstýriskvinna, at man fær betri gagnnýtt játanina, ið er til økið, við tað at børnin fáa eitt betri fakligt umhvørvi.

- Soleiðis fáa vit bæði ein skynsamari rakstur og eitt betri tilboð, tí tímarnar ella pengarnir, sum næmingarnir annars høvdu fingið tilluttaðir hvør sær, verða savnaðir á serstovuni, har fleiri børn fáa gagn av at verða partur av einum fakliga mennandi umhvørvi við serútbúnum starvsfólki.

Landsstýriskvinna leggur tó dent á, at tær broytingarnar, ið nú verða framdar viðvíkjandi hvussu børn við serligum tørvi fáa hjálp, krevja eina hugburðsbroyting.

- Vit eru langt frá komin á mál við at byggja hetta upp enn, og tað krevur eisini eina hugburðsbroyting, at tímarnir ikki fylgja barninum, men antin flokkinum, sum barnið gongur í, ella serstovuna, har fakkfólk gera eina læri- og menningarætlan fyri hvønn einstakan næming, sigur Rigmor Dam.

Sernám hevur avbjóðingar

Ein gjøgnumgangandi táttur, tá

tosað verður við foreldur at børnum við serligum tørvi, fólk í skipanini, lærarar og skúlastjórar er kritikkur av Sernámi. Ferð eftir ferð verður lagt eftir stovninum, ið nógv uppliva sum truplan at fáast við.

Rigmor Dam fjalir ikki yvir, at stovnurin hevur nakrar avbjóðingar, og at broytingar verða í hesum framdar.

- Á Sernámi eru hópin av sera væl skikkaðum starvsfólki, sum gera eitt megnaðar arbeiði. Lat tað vera sagt. Men talan er um ein stovn, sum hevur stórar avbjóðingar í lýtuni. Vit í Mentanámaráðnum eru greið yvir støðuna og hava sett eyka fólk út á Sernám, so vit fáa hann at virka eftir ætlan, tí verandi støða er ónøktandi fyri allar partar. Vit lýsa í lýtuni eftir stjóra til stovnin, og viðkomandi kemur at arbeiða tætt saman við okkum við at skipa stovnin og brynja hann til framtíðina, børnunum at frama, sigur Rigmor Dam.